

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

Nr. 17. VII aastakäik

1. septembril 1932.

Tellimishind:

Aastas . . .	kr. 2.50
Poolaastas . . .	» 1.50
Välismaale . . .	» 5.00
Poolaastas . . .	» 3.00

Toimetus:

Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Lai t. 45
Kõnetraat 426-15. Toimetaja kõnetunnid:
Igal äripäeval 12—2 p. l.

Kuulutuste hinnad:

1/1 lhk. . . .	kr. 40.00
1/2 "	» 22.00
1/4 "	» 12.00

Kaanekülgedel—kokkuleppel

SISU: Kodumaa metallitööstuse tähtsus meie rahvamajanduses. Kartulijahu kasutamine pagaritööstuses. Oma maa saaduste propagandast Daanis ja Inglismaal. Eesti ekspordi võimalustest Hispaaniasse. Kitsendused kaubareisijale Rootsis. Laevahukumise puhul meeskonnale tasumaksmise normid tuleks muuta. Ülevaade Läti suhkru-tööstusest. Koja teatja kirjavahetus. Kaubandus-tööstuskoda teateid Äride register. Abieluvaranduse lahutamise lepinguid. Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt. Tolli-teateid. Turgude ülevaade. Välisbörsid. Kaubahindu. Tallinna börsi kursisedol.

Kodumaa metallitööstuse tähtsus meie rahvamajanduses.

Teatavail ringkondadel valitseb seni arvamine, et meie metallitööstuse olemasolu meie majandusel on tähtsusetu; selle tööstusharu tähtsust püütakse alahinnata tuues põhjusena ette, et ta kuulub sinna liiki, kus tarvilised toorained ümbertöötamiseks meie maal puuduvad ja et need tuleb sisse tuua välismaalt. Sarnane suhtumine sellele tööstusele on ekslik ja põhjendamatu. Praegu valitseval raskel ajal peaks iga tööstuse tähtsuse mõõdupuuks olema see, kui palju ta võimaldab inimestele teenistust. Statistiliste andmete järgi on ainuüksi meie metallitööstustes 1931. a. olnud keskmiselt 3376 töölisi, mis moodustab umbes 20% kogu suurtööstuse tööliskonna arvust. Kui veel võtta arvesse, et metallitööstuse kvalifitseeritud tööjõu keskmine tasu on kõrgem kui igal teisel tööstusharul ja püsis samal aastal 42,2 sendil tunnis, siis leiame küllalt põhjusi, et sellele tööstusharule suhtuda rohkem tähelepanelikult ja hoolitseda tema heakäekäigu ja arengu eest. Loomulik, et üldine toodangu tagasimineki ei jätnud oma mõju avaldamata ka sellele tööstusharule; tööliste arv on vähenenud umbes 15—20% võrra, kuid meie metallitööstus võitleb suure osavusega

kõigi raskustega ja püüab võtta tarvitusele kõik abinõud, et oma amet- ja tööliskonnas hoida ära suuremaid vallandamisi toodangu arendamise ja uute artiklite valmistamise teel.

Selleks aga on vaja tarvitajate ja laiemate ringkondade heatahtlikku suhtumist kodumaa kaupadele ja usku meie tööstuse võimeisse. Neil päevil, mil meie tööstused korraldatavail näitus- tel panevad välja oma mitmekesisemaid masinaid, kaupu ja seadeid, on eriti tähtis tutvuda nendega lähemalt, et iga tarvitaja, kaupmees ja tööstur oleks teadlik selles, mida meie kodumaa metallitööstus suudab teha ja mida ta on seni juba saavutanud. Igaühele peaks olema selge, et soovitades või ostes välismaa saadusi võetakse oma töölisilt leib ja tööstusilt tegevuse võimalus; väliskaupade eelistamine on põhjendamatu: meil valmistatakse palju metallkaupu ja masinaid, millised ületavad oma headuses väliskaubad ja, mis on eriti tähtis, vastavad meie oludele. Iga kodanik peab meie metallitööstuse saadusi õigesti hindama ja olema uhke sellele, mis meie oma kitsastes oludes ilma soodustusteta oleme suutnud teha ja korraldada: rääkimata meie mitmet liiki standardkaupadest ja vähema

tähtsusega masinaist, mida meie väike-, keska- ja suurtöösturid valmistavad, on meie metalli-suurtööstus viimaseil aastail jõudnud nii kaugemale, et me sõidame oma vedureil, meie teed on ehitatud ainult meil valmistatud iga liiki teedehitatusmasinatega, me saame elektrivoolu oma mootoreilt ja oma valmistatud eeskujuliste moodsaimate katlaseadete abil ja ajame oma põlevkiviõli ja bensiini oma projekteeritud ja täieliselt ülesseatud hiiglaseadetega.

See kõik on nõudnud palju jõupingutust, vaeva ja ohvreid, mis eest võlgname tänu suurelt osalt meie tehnilisele personaalile, kes seisab kõrget tasapinnal. Tahaks uskuda, et mitte üksnes praegu ajutiselt erakordsete olude tõttu maksma

pandud kitsendused väljaveos ei sunni meie tarvitajaid ja kaupmehi pöörduma kodumaa vabrikute poole, vaid et see sünniks ka tulevikus täies teadmises, et meie elujõuline metallitööstus on küllalt tugev kodumaa turu ja tööstuse nõudmisi täieliselt rahuldama. Näitus-messi ja kodumaa kaupade propaganda päevil kutsume lgp. kaupmeeskonda üles meie metallitööstuse kõrgete ülesannete täitmisel aitama kaasa ja propageerima kodumaa saaduste ja masinatega kauplemist ja tarvitamist.

See ühine töö ja siht ja hästi õiglaselt organiseeritud müügikorraldus viib meid raskustest välja ja kindlustab meie tööstusele raskel ajal riigi ja rahva ees oma kohustuste täitmise.

N. Essen.

Kartulijahu kasutamine pagaritööstuses.

J. Rumberg.

Otsitakse teid, kuidas võimalikult rohkem vabaneda välismaa saaduste tarvitamisest. Loomulik, et Eesti kui põllumajanduslik maa eeskätt vabaneks põllusaaduste ja esimese järgu toiduainete sisseveost, sest rahva toitluse iseseisvus on tema poliitilise rippumatuse ja enesemääramise aluseks.

On ju täiesti ebaloomulik, kui meie esimese järgu toiduaineid, mille produtseerimiseks omal maal kõik eeltingimused olemas, väljast veame sisse. Rukki sisseveole on piir pandud ja nagu tegelik elu näitab, saame oma rukkiga läbi ega tarvita enam sentigi välisraha selle ostmiseks, kuna paar aastat tagasi kulutasime selleks määratud summad välisvaluutat.

Oleks ülim aeg sama piir panna ka nisu sisseveole. Olgugi, et valge leiva tarvitamine nähtavasti on kasvamas, ei puudu meil eeldused ka sel alal välisturust täieliselt vabanemiseks, mitte ainult tulevikus, vaid otsekohe.

Kui meil praegu veel täiel määral ei jatku oma nisust valge leiva tarviduse rahuldamiseks, võime sellele lisaks kõige parema tagajärjega Kesk-Euroopa riikide eeskujul tarvitada kartulijahu.

Saksamaal sel alal ette võetud katsetega on kindlaks tehtud, et nisujahust leib kuni 10% kartulijahu lisandusega oma maitse ega toitluse väärtusest ei kaota midagi. Ainult üle 10% kar-

tulijahu juuresegamisel kuivab leib liig kiiresti. Saksamaal on 1930. a. alates seadusega lubatud pagaritööstuses nisuleivale segada juure 4—5% kartulijahu, kuna 10—12% juuresegamise puhul pagar seda vastava pealkirjaga peab teatavaks tegema. 1931. a. oktoobris anti Saksamaal välja seadus, mille järgi kõik pagarid, kes nisujahu tarvitavad leivaks või muiks küpsisteks, on kohustatud tarvitatava nisujahu hulga le lisama juure 5% kartulijahu. Samuti on Hollandis 1930. a. saadik pagareile lubatud nisujahule lisada juure kuni 10% kartulijahu, ja on avaldatud nõudmist, teha see juurelisamine sunduslikuks. Ka Tšehhoslovakkias on eelnimetatud juurelisamine seaduslikult lubatav.

Need määrused näitavad, kuidas vanades kultuurmaades püütakse oma maa saadustega täiendada teiste saaduste puuduvat osa, hoolimata sellest, et neis mais nisukasvatuse seisab palju kõrgemal meie omast.

Nüüd, millal meil nisuküsimus on põnevaks päevakorra punktiks, oleks aeg arutada kartulijahu lisanduse tarvidust pagaritööstuses ja selleks töötada välja vastavad määrused. Küsimuse tähtsus ei ole suur, kui võtta arvesse 4—5% osa kogu nisujahu tarvitusest, mis 15.000 tonni juures ulatub 600—750 tonnile kartulijahule, kuid rahvamajanduslikult on iga kokkuhoid, eriti kui see on sihitud sisseveo vähendamisele, väärt, et seda arvestataks.

Oma maa saaduste propagandast Daanis ja Inglismaal.

Oma maa saaduste tarvitamise õhutamiseks asutati Daanis juba 1903. a. eriühing „Daani töö“. Ühingu töö eesmärgiks on anda kaitset vaid niisugustele Daani saadustele, millised nii headuselt kui ka hinnalt võrduvad nendega võistlevaile välismaa saadustele. Selle kõrval teeb ühing selgitustööd laiemais rahvahulkades üldrahvamajanduslike küsimuste alal.

Ühingut juhib peakoosoleku poolt valitav 30-liikmeline juhatus, kes igapäevaste asjade tegelikuks juhtimiseks valib 9-liikmelise komisjoni. Ühingu peakontor asub Kopenhaagenis, kuna üle kogu maa on ühingul oma osakondade võrk. 1931. a. oli osakondi üle 100 ja liikmete — eraisikute — arv tõusis 25.000-ni. Ühingu liikmeks võetakse igauht, kes soovib toetada ühingu eesmärki. Liikmed on jaotatud kolme gruppi: esimesse võetakse vastu suurettevõtteid, kes valmistavad kaupu edasimüügiks ja seetõttu võivad oodata ühingult otsekohest kasu. Selle grupi liikmemaksu alammääraks on ette nähtud 24 Daani krooni. Teise grupi moodustavad vähemad ettevõtted, kes jällemüügiks kaupu ei produtseeri — nende liikmemaks on vähemalt 6 Daani krooni aastas. Kolmandasse gruppi võetakse vastu kõiki, kes ühingu tööst on huvitatud ja soovivad ühingu tööd toetada. Kolmanda grupi liikmemaks on Dkr. 3.— Erikokkulepete alusel võetakse ühingu liikmeks ka kogu organisatsioon. Ühingu koosseis ja vastavalt sellele ka juhatuse koosseis on vägagi kirju: töösturid, suur- ja väikekaupmehed, ametnikud, eraisikud, poliitikategelased kõigist erakondadest (ühing on apoliitiline), peagu kõik Daani ametiühingud jne. jne. ja seetõttu on ka mõju õige laialdane. Osakonnad on oma tegevuses enamvähem ärarippumatud peakontorist, kuid maksavad viimasele poole sissetulnud liikmemaksude summast. Kõik ühingu liikmed saavad eritasuta ühingu häälekandja.

Esimese kahe grupi liikmed võivad erilise lepingu põhjal ja eritasu eest saada õiguse ühingu märgi kasutamiseks valmistatavil kaupadel. Kas üks või teine saadus võib küllaldase õigusega kanda „Daani töö“ nime, jääb iga kord ühingu juhatuse otsustada. Ühingu kõrge presitiži tõttu on nimetatud märgi tarvitamise õigus väga hinnatud. Ühingu poolt tarvitatavaist propagandaabinõudest seisavad esimesel kohal loengud ja koosolekud. Loengute pidamiseks saadab peakontor osakondade palvel kogenud lektoreid,

varustades neid vastavate lendlehtede, piltide, kinofilmidega jne. Ühingu instruktoritele korraldatakse aegajalt kursused. Loenguid korraldatakse nii iseseisvalt kui ka ühenduses ühingu algatusel peetavate „Daani nädalate“, näituste, näitemüükidega jne. 1931/32. a. on ühingu poolt korraldatud kuni 400 loengut.

Ajalehtede kuulutuste kõrge hinna pärast pole ühingul võimalik seda vahendit laialdaselt kasutada, kuid ühingul on ajalehtedega nii hea vahekord ja ühingu ülesandel Daani tuntud majandusmeeste poolt koostatud majanduspoliitilisi artikleid peetakse nii huvitavaks, et ajalehed võtavad need avaldamiseks maksuta.

Laialdaselt tarvitatakse plakaate ja tänavreklaami, milleks ühingu liikmeks astunud vabrikud annavad kasutada oma seinu, planke jne. Peakontori toimetusel ilmuvad brošüürid saadetakse kas maksuta laiali või müüakse õige väikese hinna eest näitustel, näitemüükidel jne. Ainete valimisel loenguiks, koosolekuiks, brošüürideks jne. peetakse alati silmas, et nende isu või nimetus ei peletaks oma kuivusega kuulajaid eemale, vaid et nende tuumaks oleks mõni põnevam majanduspoliitiline päevaküsimus.

Ühingu poolt korraldatavaist võistlustest võiks nimetada akende, propagandaartiklite ja reklaampiltide võistlusi. Õige huvitav ja õpetlik oli 1. a. jõulu eel korraldatud propaganda kodumaa saaduste ostmiseks jõulukingitusteks. Eriti seks puhuks valmistatud filmi näidati üle kogu maa 110 kinos. Grammofoniplaatidele sissemängitud kihutuskõned kanti ette valjuhääldaja abil viimase 14 päeva jooksul enne jõulu vähemalt 20.000 korda. Ajalehtedes ilmus üle 1.000 sellekohase artikli. Igale Kopenhaageni majapidamisele saadeti peakontori poolt jõulueelne lendleht Daani jõulukinkide nimetirjaga (umb. 600 nimetust ühes hindade äratähendamisega). Nii Kopenhaagenis kui ka provintsis korraldati vastavate äride kaastegevusel jõulukinkide näitusmüüke, anti välja ja müüdi ca. 100.000 kihutuspostmarki, peeti kõnesid raadios jne. Kogu see kihutustöö läks ühingul maksma umb. 25.000 Dkr. Kogu jõulueelse kaubanduse väärtust hinnatakse siin umb. 50 milj. kr. peale.

Peale puhtpropagandatöö tegutseb ühing veel nõuande alal: raskustesse sattunud ettevõttele antakse nõu ja juhatust oma tegevuse ümberkorraldamiseks, uuritakse uute saaduste valmistamise võimalusi, välismaa saaduste asen-

damise väljavaateid oma maa saadustega, teha selle kihutustööd tootmise alustamiseks — kuid selle juures peetakse alati teravasti silmas, et uuesti asutatav tööstus ei kutsuks esile ebatervet omavahelist võistlust mõne juba enne tegutsenud tööstusharuga, mille läbi saaduste hinnad oleksid surutud ebanormaalselt madalaks ja teeksid valmistamise ebatasuvaks. Võiks veel märkida, et ühing on alati olnud vabakaubanduse ja vaba võistluse pooldaja ja pole kunagi võtnud sõna või astunud välja tollikaitse andmise poolt mõnele kodumaa saadusele. Ühing arvab jõuda kõige paremini oma sihile kodaniku kasvatamise, aga mitte sundabinõude tarvitamisega.

Mis puutub ühingu töö tulemustesse, siis on õige raske sellele mingit mõõtu leida või seda kuidagi arvuliselt väljendada. Ei näita ju üksi ühingu liikmete arvu kasv eesmärgile lähenemist. Kuid kahtlemata on selge, et ühing oma 24-aastase tegevuse jooksul oskas üldist poolehoidu võita nii majandusringkondades kui ka valitsusasutustes. Ühingu esindajad võtavad praegu osa paljudest valitsuse ja parlamendi komisjoni töist; riigitegelaste komisjonis on ühing esindatud alatise liikmepoolse, kõlvatu võistluse vastu võitlemise küsimustes on ühing valitsuselt saanud õiguse üleastumiste puhul võrdselt politseiga kohtuis avalikus korras tõsta süüdistusi; ühingu teene oli, et suurem osa sissetoodud kaupu märgitakse sunduslikult sõnaga „välismaa saadus“ ja ühing püüab, et see märkimise kohustus laiendataks kõigile välismaa kaupadele.

Kodumaa kaupade propaganda Inglismaal.

Inglismaal on viimastel kuudel laialt tehtud oma maa saaduste propagandat ja tagajärjed on olnud paremad kui seda kõige optimistlikem ennustus lubas ette näha. Selleks on aidanud kaasa käesoleva aja majanduslik depressioon, mis sunnib teataval viisil majanduslikule natsionalismile. Erilist propagandat kodumaa saaduste tarvitamise, õigemini eelistamise, kohta on palju aastaid tehtud ja ta on saanud iga kord uue tõuke Briti asumaade — impeeriumi — vahelistelt konverentsidelt. 1926. aastal loodi eriasutus, kes selle propaganda ja selgitustöö enda peale pidi võtma. See algas ühes väike-

ses toakeses ja võtab praegu enda alla 4 suurt korda hiigla ehituses Queen Anne's Gate Buildingis. Viimane mõjuv „Buy British“ propaganda käik on ka läbi viidud selle „Empire Marketing Board“ poolt. Selle propaganda käik on olnud järgmine.

Propagandanädal algas 16. novembril. See oli mõeldud enne üheks nädalaks, pikendati aga siis aasta lõpuni. Empire Marketing Board on teataval viisil poliitiline asutus, kõik kolm suurt Briti poliitilist parteid on temas esindatud ja seetõttu sai ka Briti propagandanädal (1½ kuud) kasutada nii parempoolset kui ka pahempoolset ajakirjandust. Kõigis ajalehtedes ilmusid redaktsioonide poolt artiklid, mis seletasid kodumaa saaduste tarvitamise tähtsust. Peale selle anti luba nädala jooksul maksuta üht E. M. B. kuulutust paigutada lehtedesse. Propagandanädal ise algas Prince of Wales'i raadiokõnega, millele järgnesid teised kõned. Peavahendiks propagandal oli aga osavasti kokkuseatud plakaatide levitamine ja kinnitamine kohtadesse, kus ta laiale publikule torkas silma. Nii suures kohas nagu Inglismaa, oli pearaskus just nende plakaatide laialisaatmises. „Buy British“ oli plakaatide lööksõna ja ta oli hästi tabav ja on praegu läinud igapäevasesse keelde. Kõigis vaguneis, omnibustes, autoklaasidel, kõikjal oli paigutatud plakaat — mitmesugused suurused andsid võimaluse, et see esteetiliselt mõjaks hästi. Plakaatide kõrval levitati selgituslehti, koostatud arusaadavas lihtsas keeles. Üksikute tähtsamate kaupade kohta valmisati väikesi brošüürikesi, kus on ära tähendatud ka, kuidas üht või teist ainet maitsevalt söögiks valmistada.

Kaupmeeskond, kelle poole kaubanduskoja kaudu pöörduti, oli sel juhtumil vaateakendele rohkem Briti kaupu välja pannud ja huvitav oli jälgida, kuidas ostjad Briti kaupa eelistasid välismaa kaupadele, vaatamata kallimale hinnale, näit. 1-sh. Briti tomaatide kõrval Hollandi 6- või 8-pence'ilised; suurem osa ostis Briti kaupa. Üldiselt peab ütleva, et propaganda siin oli äärmiselt lihtne ja pearaskus seisis „Buy British“ plakaatide väljapanemises; igatahes oli see mõjuvaim vahend — igas silmapaistvas kohas oli teda näha ja mõjus ostjakonnale suggestiivselt.

Eesti ekspordi võimalustest Hispaaniasse.

Meie Barcelona konsuli hra del Rey siinviibimisel on selgunud, et Hispaania turul tuntakse huvi järgmiste meie eksportainete vastu:

Puukaubad ja metsamaterjal. Konsul del Rey'l on olnud kokkusaamine meie metsaeksportööride esindaja hra Kopelovskiga.

Läbirääkimistel on selgunud, et metsamaterjaali võiksime Hispaaniasse vedada suuremal hulgal ja esialgsete andmete põhjal võiksid ka sealt saadavad hinnad meile olla vastuvõetavad. Hra Kopelovski arvab, et meie sinna kergesti võiksime mahutada kuni 5000 st. saetud metsamaterjaali.

Hispaania on, nagu teada, suur viinamarjade eksporteerija. Viinamarjad pakitakse harilikult õhukesist laudadest tehtud tünnidesse, milliste järele Hispaanias on suur nõudmine. Konsul del Rey on kõnelnud Järvakandi tehase dir. Lukiga ja käinud vaatamas Järvakandi tehaseid. Viimased tehased võiksid valmistada viinamarja tünnide laudu, kui muretsetaks väiksem lisasisseade.

Konsul del Rey, kes ise on ühe Hispaania eraraudtee juhatuse liige, kinnitab, et Hispaaniasse võiksime välja vedada ka raudteeliipreid. Läbirääkimistel meie õlikivitehastega ja raudteevalitsusega on selgunud, et võimalik on koostöö liiprite imbutamiseks Valga tehases. Viimane võiks valmistada aast. 250.000—300.000 imbutatud liiprit. Kuna meil imbutusõli on odavam kui välismaal tarvitata kreosoot, on tõenäoline, et meie just imbutatud liipreid suudame anda odavamini kui teised maad. Konsul del Rey tagasisõudmisel Barcelonasse selgub selle artikli väljaveo võimalus lõplikult.

Rootsi tikutrusti langemisega näib kujunevat seisukord, et Eestil uuesti on võimalik hakata vedama välja tikutraati. Eesti tulitiku-monopol, kel on vastav tehas Tartus, on asjast huvitatud ja võiksime hakata andma tikutraati tuleval aastal. Konsul del Rey selgitab tagasisõudmisel, millisel määral ja milliste hindadega seda kaupa Eestist Hispaaniasse võiksime mahutada. Tema arvates on kauba müümiseks ga tahes võimalusi.

Tselluloos. Konsul del Rey'l on olnud läbirääkimisi tselluloosivabrikuri direktori hra Vinter'iga ja viimane on annud talle proovid ja pakkumise. Otsekohest vedu Eestist Hispaaniasse takistab esialgu tselluloosivabrikuri agentuuri Hamburgis, kelle käes on ka müük Hispaaniasse. Kui aga selgub müügivõimalus otseteed, on tselluloosivabrik nõus asutama eriagentuuri Hispaania jaoks. Tselluloosi on Hispaaniasse veetud viimaseil aastail järjekindlalt ja ka käesoleval aastal näitab selle sissevedu tõusu.

Paber. Konsul del Rey'l on olnud läbi-

rääkimisi „Koili“ paberivabrikuri juhatusega ja nende põhjal ta arvab, et paberit on võimalik Hispaaniasse müüa, eriti trüki- ja rotatsioonipaberit.

Lina ja linaseemned. Nende vastu tuntakse Hispaanias huvi ja on konsul del Rey'l siin olnud ühendus Clayhills'i ja H. D. Schmidt'iga. On selgunud, et meie linaseemet vaevalt suudame välja vedada, kuna kodumaa vabrikud viimasel ajal selle kauba peagu täiesti ära tarvitavad. Seevastu on aga võimalik vedada välja linu. Konsul del Rey saab meie linade proove ja selgitab, tagasi jõudnud, kohal üksikasju.

Hispaaniasse on võimalik välja vedada varimat šokolaadi, millist Hispaania sisse veab Hollandist ja Šveitsist. Šokolaadivabrik KAVE on asjast huvitatud ja konsul del Rey on saanud temalt vastavad kaubaproovid. Müügivõimalused selguvad peale tema tagasisõudmist Barcelonasse.

Munad. K/Ü. „Munaeksport'i“ direktori Kuusiku ja konsul del Rey vahel on olnud läbirääkimisi, milliseist on selgunud, et Hispaaniasse võib Eesti mune suuremal arvul välja vedada hindadega, mis on märksa paremad kui Saksamaalt saadavad hinnad. Ühtlasi tuntakse Hispaanias suuremat huvi kuivatatud munakollase pulbri vastu, mille valmistamiseks meil on võimalusi, kuna eksportmunade sorteerimisel aastas jääb järele umbes miljon muna, mis ekspordiks on kõlbmatud ja mida võib ümber töötada munakollase pulbriks, ühtlasi kasutades ära ka muna-valge, mille vastu Hispaanias samuti tuntakse huvi. Koostöö munakollase pulbri ja muna-valge separeerimiseks ja valmistamiseks huvitab nii „Munaeksporti“ kui ka šokolaadivabrik KAVE'd.

Kartulijahu. Seda kaupa veab Hispaania suuremal määral sisse ja läbirääkimistel firma Rumberg & Tubergiga on selgunud, et meil on võimalik Hispaania turu jaoks valmistada umbes 500 tonni kartulijahu ja et kauba hind esialgsete andmete põhjal näib olevat sobiv. Üksikasjad selguvad peale konsul del Rey tagasisõudmist Barcelonasse.

Kartul. Hispaania on ise kartulit välja vedav maa, kuid, nagu kõik lõunapoolsed riigid, on huvitatud seemnekartuleist. Konsul del Rey on tutvunud meie ekspordkartuli proovidega. Ekspordivõimalused selguvad peale del Rey tagasisõudmist Hispaaniasse.

11. 8, 32,

Kitsendused kaubareisijaile Rootsis.

Võttes arvesse autuud manipulatsioonide, mille ohvriks on langenud õige suur arv rootsi tööstuse, kaubanduse jne. ühinguid, samuti ka üksikuid ärimehi ja isikuid ümberreisivate välismaa kaubareisijate poolt, milliste vastu juba ammu valitses suur rahulolematuse, sõlmiti Rootsi Üldise Ekspordühingu, Rootsi Suurärimeeste Ühingu, Rootsi Kaupmeeste Ühingu, Rauakaupmeeste Ühingu keskjuhatuse ja Kaubareisijate Ühingu vahel koostöö leping, mille sihiks on pidurdada väliskaubareisijate kahjulikku tegevust. Seda eriti ettevaatuse seisukohalt, mis on tarviline ostudel tundmatuult müüjailt.

Rootsi oli viimasel ajal üjutatud üle väliskaubareisijaist, eriti laagrimetallide, mutrite, masinapakendite, elektri kaitsekorkide, viilide, igasugu kontorimaterjalide, idamaa vaipade, manufaktuurkaupade jne. alal. Seejuures osutusid artiklid enamjaolt alaväärtuslikeks. Seda tähele pannes ja eriti arvestades asjaolu, et suuremad ja paremad väliseksportöörid on esindatud Rootsis rootsi ärimeeste kaudu, avaldasid ülalmainitud ühingud järgmise hoiatuse ja soovivaalduse kõigile ostjaile.

1. Anda tellimine ainult sääraseile ümberreisivaile välismaa kaubareisijaile, kes esitavad mitte üksi kaubareisija passi, vaid ka täiesti head referentsid tuntumailt rootsi ettevõttele.
2. Mitte alla kirjutada milgi juhtumil orderitähedele, mis antakse väliskaubareisija poolt allakirjutamiseks, ilma et sellel selgesti oleks

- spetsifitseeritud orderi üldsumma rootsi kroonides.
3. Orderitähel olgu maksimumkvantum märgitud selgesti ja sarnases dimensioonis, et allakirjutajal on võimalik sellest aru saada.
4. Orderi platseerimise juures mitte kunagi tarvitada müüja, vaid oma enese ettevõtte orderitähete.
5. Kui siiski keegi juba kõigest hoolimata on sunnitud olnud astuma vaidlustesse proovisaadetise pärast mõne firmaga, tuleb tal saadetis siiski võtta vastu, kuid kohe teatada müüjale, et saadetis seisab viimase arvel ja vastutusel.
6. Mitte kunagi nõustuda uue kokkuleppega, niivõrd kui ta ei ole täiesti soodus, vaid pidada kinni algusest peale tehtud ülesandest.
7. Kui firma ähvardab pöörduda kohtute poole rootsi advokaadi kaudu, teatada kohe sellest ekspordühingule Stockholmis, nii et sel oleks võimalik talle anda informatsiooni kaubasaatja-firma tegevuse kohta.
8. Kui kaubasaatja-firma ähvardab rootsi ostja kaevata välismaa kohtusse, siis võtta seda rahulikult, kuna eventuaalselt firma kasuks tehtud otsus ei ole Rootsis täideviidav.

Mis puutub viimasesse kahte punkti, siis on seni ainult ühel juhtumil Rootsi kohtuil tulnud teha tegemist sellise kaubasaadetise tüliga, mis lõppes rootsi ostja kasuks, kuna selgesti võidi tõendada, et esialgne kokkulepe käis ainult väikese proovisaadetise kohta. Selliseile otsustele ei saa järgneda edasikaebust.

Laeva hukkumise puhul meeskonnale tasumaksmise normid tuleksid muuta.

Meremeeste seaduse (R. T. nr. 28 — 1928) § 6 ja 41 põhjal peab laevaomanik hukkumise puhul maksma meeskonnale kahjutasu kaduma läinud isikliku varanduse eest ja peale selle veel palka kuni kahe kuu jooksul.

Seaduse täitmiseks anti määrus kadumaläinud isikliku varanduse eest tasumaksmise normide kohta, kus ette nähtud, et laeva juhtkond saab kahjutasu 950—850 krooni ja meeskond 450—175 krooni iga inimese kohta.

Praegusel äärmiselt raskel laevasõidu surutise ajal käib see määrus laevaomanikkudel täitsa üle jõu, eriti aga purjelaevade suhtes, millised peavad kinnitamata sõitma ja kus on võimatu läbi viia selle riisiko kinnitamist kõrge protsendi tõttu. Niisuguse laeva hukkumisel

kaotab laevaomanik mitte üksi oma varanduse, vaid peab veel peale selle kandma suuri kulusid ühenduses selle kahjutasuga, kuna meeskonnale see aga tihti on sissetulekuks, sest keskmiselt võttes pole meestel nii palju varandust laevas kui meil normid näevad ette.

Nagu tegelik elu on näidanud, ahvatlevad meil maksmapandud kõrged normid selleks, et meeskond ei ole huvitatud ise oma varanduse päästmisest, ning õnnetuse puhul ei päästeta midagi või antakse varandus üles palju suuremas väärtuses kui ta tegelikult on.

Meie purjelaevastikule on see otse surmavaks faktoriks, nagu näitavad kibedad kogemused kõige ligemast minevikust.

Kui meil tahetakse sel puhul meremeest

eriliselt toetada, siis tuleks käia juba üldpõhimõtete järgi ning teda toetada riikliku hoolekande korras, mitte aga õnnetusest tabatud laevaomaniku arvel, kes õnnetuse tõttu jääb ilma mitte ainult oma varandusest, vaid ka viimasest saadavast sissetulekust ja teenistuse võimalusest. Kui meil sarnased kohustused edasi jäävad

maksma, siis on meie purjelaevastik täieliselt määratud kadumisele, kuna ometi meie püüd peaks olema, et töö ja tegevuse võimalused peaksid laienema. Selleks tuleks aga tähendatud määrus muuta või vähemalt tunduvalt pehendada.

Ülevaade Läti suhkrutööstusest.

Tänavu ehitatakse Kreuzburgis (Krustpils) teine läti riiklik suhkruvabrik ja viimaseil teadatel edeneb selle ehitus sedavõrd jõudsasti, et ta sügisel avab oma esimese hooaja.

Suhkrutööstuse algatajaks olid omal ajal kohalikud ärimed, kelle poolt läti suhkruvabrik A.-S. ehitas esimese suhkruvabriku Miitavis. Oma raha puudusel teostati ettevõtte osalt Latvijas Banka, suuremalt osalt aga väliskrediidiga. Kuid ettevõtte varises peagi kokku, kuna põllumehed veel kahtlesid suhkrunaeriste kasvatamise tasuvuses, mistõttu vabriku toodang kuidagi ei võinud katta võlaprotsente ja suuri administratsioonikulusid.

Pannes tähele Latvijas Banka huve, oodatavat suurt kasu põllumeestele suhkrunaeriste kasvatamisest ja tahet Lätis luua töövõimalusi, otsustas 1927. a. valitsus energilise rahaministri (Bastjan s. d.) ettepanekul vabriku rentida rahaministeeriumi nimele 3 aastaks. Ehkki riigi vabrikul tegemist oli suurte raskustega, edenes tööstus siiski, kuna osteti toorsuhkrut välismaalt, saadi suhkrupeete ümbertöötamiseks Leedust, kuid — mis kõige tähtsam — tõusis läti põllumehe huvi uue põllumajanduse haru vastu, mistõttu naeriväljad laienesid jõudsasti ja vabrik sai ikka rohkem oma maa toorainet kasutada. Rendilepingu aja lõpuks selgus juba, et vabrikul on kindlustatud oma maa tooraine, mistõttu valitsus vabriku enampakkumise teel (väga odava hinnaga, mis võrdus umbes Latvijas Banka huvidele) ostis ära. Järgmisil aastail kasvas järjest huvi naeriste kasvatamise vastu ja naeriste tootmine hakkas juba ületama Miitavi vabriku tootmisvõimet.

Ühes viimaseil aastail tõusnud tarvidusega põllumajandust toetada tõusis üles küsimus teise suhkruvabriku asutamiseks. Mõõda minnes meist vaidlustest, mis tekkisid uue vabriku asukoha määramisest, kus eriti Latgallia esindajad suhkruvabrikut nõudsid endale, otsustati möödunud talvel teine vabrik ehitada Kreuzburgis, mis rahaministeeriumi poolt väga energiliselt teostatakse.

Esimese Miitavi vabriku tegevus — niipalju kui andmeid on käsitada — ei annud siiski positiivseid tagajärgi. Vabrik on võrdlemisi väike, administratsioonikulud suured, suhkruprotsent väike. Ametlikult antakse teada, et suhkrusaavutus on 18%, kuna mitmed asjatundjad keskmist saavutust ei hinda üle 14%. Nende olude tõttu on riik seni kaubale maksnud juure.

Asi sai tunduva pöörde riigi suhkrumonopoli asutamiselega. Kuna monopoli valitsusel ainuõigus on suhkru sisseveoks, töötamiseks ja kauplemiseks Lätis, siis on mõlema vabriku tegevus kindlustatud ja on võimalus võrdlemisi madala suhkruhinna kindlustamiseks, kuna mõlemad vabrikud koos siiski kaugeltki ei saa katta Läti tarvidust suhkruga — kuigi see kriisi tõttu on langenud.

Sellega tuleb ka veel praegu läti suhkrutööstust hinnata kui dotatsioonibinõud põllumajandusele; 1930. a. kohta on andmeid, et töölisi ja ametnikke Miitavi vabrikus oli 523, nende palk Ls. 400.000, tooraine hind Ls. 3.873.000.—, toodangu väärtus Ls. 4.427.000.—. Andmeid 1931. a. kohta ei ole veel avaldatud.

Koja teataja kirjavahetus.

Kaubasaatmisest „cif“ ja „fob“ klauslite alusel.

Küsimus: Sain ühelt välismaa firmalt saadetise värske puuviljaga. Saadetise meri-

kindlustus oli tasutud saatja poolt. Samuti oli veoleping laevaseltsiga sõlmitud kaubasaatja poolt.

Palun selgitada, kas ültähendatud saadetis tuleb lugeda „cif“ saadetiseks, kuna ju „fob“

saadetise korral merikindlustus ja vedu ei puutu saatjasse.

Ühtlasi palun selgitada, kas kohustab mind kaupa vastu võtma see asjaolu, et faktuurat enne kauba päralejõudmist, mis viibis jäätakistuste tõttu, oli minu raamatuist kantud läbi, sest seadus nõuab tempelmaksu tasumist kuu aega pärast faktuurat kättesaamist.

P.

Vastus: Eestis maksvate kaubanduskommete järgi ei ole müüja juhtumil, kui müük on toimunud „fob“ klausli alusel, kohustatud sõlmima laeva veolepingut ega muretsema laeva ruumi, samuti ei ole ta kohustatud laevale laaditud kauba kohta võtma merikindlustust. Need kohustused lasuvad ostjal.

Kui aga müük on toimunud „cif“ või „fran-

ko sihtkoht“ klausli alusel, siis lasuvad need kohustused müüjal.

Eestis konstateeritud kaubanduskombed ei väljenda otseselt, et sellest, et teatud tehingus on müüja sõlminud veolepingu ja võtnud merikindlustuse, peab järeldama, nagu oleks tehing sõlmitud „cif“ klausli alusel, kuid meie arvates võib nimetatud asjaoludest järeldada, et müük tõesti on toimunud „cif“ või „franko sihtkoht“ klausli põhjal. Kui müük oleks toimunud „fob“ alusel, poleks ju müüjal olnud tarvidust sõlmida veolepingut ega võtta merikindlustust

Mis puutub küsimusse, kas faktuurat läbikandmine raamatuist enne kauba tegelikku kättesaamist tähendab faktuurat õigeksvõtmist, siis arvame, et sellele küsimusele tuleb vastata eitavalt, kui muudest asjaoludest ei nähtu teisiti.

K. S.

Kaubandus-tööstuskoja teateid.

Teedeministri määrus laevade vaba parda kohta.

Rahvusvahelise vaba parda 1930. a. konventsiooni alusel on teedeminister annud välja määruse laevade vaba parda kohta. Selle määruse kohaselt võib, laevaomaniku sellekohasel soovil, Eesti laeva vaba parrast määrata rahvusvahelise vaba parda konventsiooni 1930. a. ja selle juure kuuluvate reeglite ja lisade alusel.

Vaba parda määramist Eesti sadamais toimib veeteede valitsus analoogiliselt laevade mõõtmisele ja välismaail klassi seltside esindajad, kes on volitatud oma juhatuste poolt määrama vaba parrast vastavalt ülalnimetatud konventsiooni määrustele ja andma välja sellekohaseid vaba parda tunnistusi. Ajutiselt kuni vastava korralduseni võivad ka Eesti sadamais vaba parda määramist toimida kohalikud klassiseltside esindajad. Igal juhtumil tuleb esitada veeteede valitsusele klassiseltsi poolt kinnitatud vaba parda määramise protokoll, mille alusel veeteede valitsus annab välja laevale, mis vastab rahvusvahelisile vaba parda reeglitele, vastava eestiinglisekeelse tunnistuse, mille vorm on määratud kindlaks reeglite lisas.

Rahvusvahelise vaba parda tunnistuse saamiseks tuleb laevaomanikul esitada veeteede valitsusele vastav palve. Kui vaba parras on

määratud klassiseltsi poolt, siis tuleb seda palves eraldi mainida.

Ühel ja samal laeval ei või olla rohkem kui üks vaba parda märk ja sellele vastav tunnistus.

Tasunormid vaba parda määramise eest on samad, mis laevadele on ette nähtud „Teedeministri määruses laevamõõtmise tasunormide kohta“ (R. T. 76—1931) mõõtmise eest. Tasu iga-aastase kontrolljärelevaatuse eest vaba parda märgi asendi kui ka sellele vastavate tingimuste suhtes — on Kr. 30.— laevalt, laeva suurusele vaatamata.

Kui vaba parda määrab klassiselts, siis tasub laevaomanik veeteede valitsusele ainult kantslele- ja tunnistusekulud.

Äride register augustikuu esimesel poolel.

Registreeritud firmad:

1. Arnold Heinrich Aamisepp, Tallinn, Valli 4, kootud asjade ja lõngade kauplus.
2. Adolf Bode, Tallinn, Niine 1—1, vahe-talitaja-usaldusmees.
3. Nikolai Böstrov, Tallinn, Veneturg 1, naha, jalanõude ja hobuseriistade kauplus.
4. Moe- ja pudukauplus „Elegant“, Salma n Maslovski, Narva, Joala 22.

5. Riidekudumistööstus „Elka“ Jakob German, Tallinn, Müürivahe 62.
6. Ida Goldmann, Tallinn, S. Pärnu mnt. 8, pudukauplus.
7. Fanny Ilves, Viljandi, Tartu 43, toiduainetekauplus.
8. Alfred Kadak, Tartu, Karlova 70, toiduainete- ja piimakauplus.
9. Segakauplus „Koondus“ Feodor Filipov, Lehtse v., Aegviidu.
10. Olga Kresling, Tallinn, Harju 30, söögimaja.
11. Aleksander Kruuspann, Tallinn, S. Pärnu mnt. 35, toiduainetekauplus.
12. Juuli Kõrve, Nõmme, Kaevu 7, koloniaalkauplus.
13. Eduard Laumets, Kokora v., vürtsikauplus.
14. Jakob-Eduard Lilienthal, Tallinn, S. Ameerika 22, viljakohvitööstus.
15. Jaan Lillipuu, Sooniste v., Ellamaa jaama juures, toiduainetekauplus.
16. Rudolf Lukin, Tartu, Vladimiri 3, toiduainete- ja piimakauplus.
17. Elfriede Maltenek, Sõmerpalu v. ja mõis, segakauplus.
18. Edvi Martinsoni pagariäri, Suure-Jaani, Tallinna 10.
19. Jenny Martinson, Tartu, Narva 46, raua- ja terasmaterjaalikauplus.
20. Elfriede Michelson, Tartu, Rüütli 9, lille- ja aiaviljaäri.
21. Helene Niin, Tallinn, S. Juhkentali 40, toiduainetekauplus.
22. Johannes Näsa, Tartu, Mäe 12, toiduainetekauplus.
23. Elly Olde, Viljandi, Jakobsoni 11, toiduainetekauplus.
24. Laste jalanõudekauplus „Oršova“ Aleksander Bombas, Tallinn, Müürivahe 9.
25. Pansion „Oru“, Ernst Jürss, Narva-Jõesuu, Vabaduse 20.
26. Johann Pruuli, Pärnu, Turuplats, kauplus nr. 74, savinõude- ja mänguasjadekauplus.
27. Oskar Reinhold, Aegviidu, pagariäri.
28. Endel Riisk, Tallinn, Pikk 43—4, naisterahva üliriiete ja karusnaha tööstus.
29. Tallinna pühkmeveo ettevõtte „Sanitas“, Mihail Veinberg, Tallinn, Nunne 11.
30. Mihail Siimann, Tallinn, Endla 44, pudu- ja paberikauplus.
31. Jaan Silukov, Narva, Joala 4, liha-kauplus.
32. Elisabeth Türk, Pärnu, Jänesselja 20, õlle- ja toiduainetekauplus.
33. Anna Viera, Tallinn, Lembitu 12, toiduainetekauplus.
34. Riide- ja lõngavärvimise tööstus V. Öun ja E. Nirgi, Narva, Tallinna mnt. 8, täisühing, täisosanikud Voldemar Öun ja Elmar Nirgi; osakapital Kr. 1000.—.

Registreeritud muudatused:

1. Aktsiaselts „Bibliofiili“ juhatus asub Tallinnas, Vene tän. 11-a (varem Harju 48).
2. Eestimaa põllumajanduse ja tööstuse aktsiaselts „Estakland“, Tallinn, V. Sadama 11, lahkunud juhatuse liige Leonhard Krusenstjern.
3. Peeter Ehrlich on avanud Tartus, Kaubahoov 24 teise saapakaupluse (varem reg. Tartu, Kaubahoov 39).
4. Marie Kass jätkab äritegevust avades Tallinnas, Endla 15 toiduainetekaupluse.
5. Rudolf Kool on lõpetanud Paides, Pärnu 4 asunud pagari- ja kondiitriäri, peab edasi Paides, Tallinna 10 pagaritööstust ja -äri.
6. Salomon Lerman üle viinud mütsi- ja lasteriietekaupluse S. Tartu mnt. 8 samale tänavale 4, Tallinnas.
7. Marie Masser jätkab äritegevust avades Tartus, Aleksandri 75 toiduainetekaupluse.
8. August Matverk lõpetas Tallinnas, Endla 15 asunud toiduainetekaupluse, peab edasi samasugust kauplust Tallinnas, Polgu 15.
9. Osühisus „Mootori“ juhatus asub Tallinnas, Kopli 38—1 (varem Tallinn, Uus 2).
10. Johannes Noodapera on jalanõudekaupluse viinud üle Riia tänavalt 43 Rüütli 47, Pärnus.
11. Otto Oppi on toiduainete- ja piimakaupluse viinud üle Luise tänavalt 13 Kuu 4, Tallinnas.
12. Anna Palu on kübaraäri viinud üle Liivalaia 46 V. Tartu mnt. 24, Tallinnas.
13. Madis Pert on toiduainetekaupluse viinud üle Liiva tänavalt 13 Kodu 19, Tallinnas.
14. „Pharma“ apteegi- ja rohukaubad J. Rosenberg, on viidud üle Viru tänavalt 12—3 Narva mnt. 12, Tallinnas.
15. Elviine Piirat on avanud veel teise toiduainete ja piimakaupluse Tallinnas, Magasini 3-b (varem reg. Tallinnas, Lutri 26 asuvat kauplust peab edasi).
16. Marie Rosenberg jätkab äritegevust avades Narvas, Suur tän. 6 pesupesemise töökoja.
17. Eesti Tööstus- ja Kaubandus-agentuuride Büroo B. Sabsay, Tallinn, Kuninga tän. 5, ai-

- nuõiguslik ettevõte on muudetud taisühinguks firma all „Eesti Tööstus- ja Kaubandus-agentuuride Büroo B. Sabsay ja Ko.“, kus täisosanikeks on Mark van Jung ja Boris Sabsay; osakapital Kr. 5.000.—.
18. Ateljee Schwarz on viidud üle Pikalt tänavalt 3 Kullasepa 9, Tallinnas.
 19. Friedrich Sobocinski, Tallinn, V. Tartu mnt. 2, tehnikatarbed ja masinarihmad, kustunud Andreas Einbergi prokuura.
 20. Linda Sternfeldt, Tartu, Kauba 15, pesu- ja pudukauplus, äripidaja on maksujõuetuks tunnistatud, vann. hoold. on määratud v. adv. abi Aleksander Lagus.
 21. Artur Stuttenmeister on lõpetanud Tartus, Tähe 62 asunud saapatööstuse ja avanud Tallinnas S. Karja 2 jalanõudekaupluse.
 22. Kaubandus-tööstusaktsiaselts „Talko“, Tallinn, S. Kloostri 18, lahkunud juhatuse liikme Aleksander Hartmann'i asemele valitud August Merits.
 23. Alfons Tols, mitmesug. esindused, on viidud üle Laialt tänavalt 49—3 Pikk t. 1, Tallinn.
 24. Aktsiaselts „Valga Õlletehas“, Valk, firma nimetus on muudetud järgmiselt „Valga Tööstus- ja Kaubandus-aktsiaselts „V. T. K.“
 25. Marie Veber on toiduainetekaupluse viidud üle Pikalt tänavalt 66 Anne 18-a, Tartus.
 26. Ida Vigderhaus, Võru, Jüri 16, riide- ja pudukauplus, prokuura antud Abram Vigderhaus'ile.
- Tegevuse lõpetamine registreeritud:
1. Emma Aron, Tallinn, Liivalaia 53, pagaritööstus.
 2. Taube Goldmann, Tallinn, S. Parnu 8, pudukauplus.
 3. August Ilves, Viljandi, Tartu 43, toiduainetekauplus.
 4. Karl Jürgenson, Tartu, Kastani 74, toiduainetekauplus.
 5. Aleksander Kilgast, Tallinn, Kopli 10, lihakauplus.
 6. A. Kontšajev ja A. Ruddin, Tallinn, Tõnismägi 16, puuhoov.
 7. Liisa Laigar, Tallinn, S. Kompassi 11, toiduainetekauplus.
 8. Gustav Lass, Peningi v., vürtspood.
 9. Meta Luht, Tallinn, S. Juhkentali 40, toiduainetekauplus.
 10. August Malter, Tallinn, S. Karja 2, saapakauplus.
 11. August Mengel, Nõmme, Kaevu 7, koloniaalkauplus.
 12. Marie Paulner, Tallinn, Magasini 3-b, toiduainete- ja piimakauplus.
 13. Hermann Rutopõld, Tallinn, Vaksali pst. 2, toiduainetekauplus.
 14. Emilie Ruubel, Tallinn, Valli 4, kootud asjade kauplus.
 15. August Soonvald, Tallinn, Harju 30, söögimaja.
 16. August Soplepmann, Tartu, Karlova 70, toiduainetekauplus.
 17. Julie Tunt, Nõmme, S. Pärnu mnt. 67, kohvik-söögisaal.
 18. Ksenia Vorobjev, Tartu, Kaluri 35, toiduainetekauplus.

Abieluvaranduse lahutamise lepinguid.

Varanduse lahutajate nimed	Mis ajast	Riigi Teat. lisade nr. nr.	Elukoht
Teder, Andrei (Hendrik) Teo p. ja tema abik. Liidia Johani t.	21. V 32.	Nr. 57 22. VII 32.	Valgas, Andrese tän. 4.
Püvi, Karl Peetri p. ja tema abik. Melanie Jakobit.	21. IV 32.	„	Sangaste v. Sangaste veski.
Erlemann, August Jaani p. ja abik. Marie Hansu t.	22. III 32.	„	Kasaritsa v. Tolga talu.
Grosthall, Arnold Johani p. ja Sukk, Hilda Jaani t.	9. IV 32.	„	Rannu v.
Brasch, Arved Konrati p. ja abik. Hermine Hermannit.	9. IV 32.	„	Tartus, Päeva t. 2.
Siiberg, Gustav Jüri p. ja tema abik. Rosalie Manguse t.	18. IV 32.	„	Elvas, Mäna t. 2.

Varanduse lahutajate nimed	Mis ajast	Riigi Teat. lisade nr. nr.	Elukoht
Tael, Eduard ja tema abik. Nelli-Maria.	8. III 32.	Nr. 57 22. VII 32.	Paides, Aiavilja tän. 7.
Feldt, Richard ja tema abik. Maria-Elfriede, sünd. Savi.	11. VI 32.	Nr. 59 29. VII 32.	Süda 18. Tallinnas.
Kohv, Hermann ja tema abik. Helene, sünd. Preismann.	10. X 31.	"	Tallinn, Kopli 28—4.
Birkenbusch, Johannes Mardi p. ja abik. Ljubov Augusti t.	10. VI 32.	Nr. 60 2. VIII 32.	Läänemaal, Martna v.
Vendelin, Mihkel Mihkli p. ja abik. Eva Tõnise t.	2. V 32.	Nr. 61 5. VIII 32.	Vastsemõisa v., Ärma.
Tomusk, Tõnis Tõnise p. ja Karask, Marie Johani t.	23. VI 32.	"	—
Martinson, Johannes Jaani p. ja abik. Ida-Rosalie Kristjani t.	25. IV 32.	"	Pärnumaal, Kaisma v.
Pihlak, Harri Oskari p. ja Miil, Alma Mardi t. Puusepp, Evald Karl Gustavi p. ja abikaasa Agate, Isak-Voldemari t.	31. V 32.	"	—
Jalakas, Jakob ja tema abik. Elsa, sünd. Sapas Kivimurd, Johan Karli p. ja Kapsi, Allide Hendriku t.	16. VI 32. 17. VI 32. 23. V 32.	" " "	Are v.. Parisella k. Vana-Võidu v. Vana-Vändra v.
Kaart, Johan ja tema abik. Else.	30. V 32.	Nr. 62 9. VIII 32.	Tartu, Kastani nr. 5.
Kaur, Mihkel ja tema abik. Rosalie-Marie.	27. VI 32.	"	" Narva t. 83.
Samarütel, Robert Jüri p. ja Mägi, Anna Jaani t.	29. VI 32.	"	Võrumaal, Pindi v.
Krandsiver, Eduard Peetri p. ja Kärd, Emilie Johani t.	23. VI 32.	"	Võrumaal, Timo v.
Kadai, Eduard Jaagu p. ja Oert, Marta-Erika Jüri t.	14. VI 32.	"	Tartus, Vladimiri 5.
Värnik, Aleksander Reinu p. ja Kokk, Julie Peetri t.	3. V 32.	"	Võrumaal, Mõniste v.
Hanson, Eduard Karli p. ja abik. Anna Karli t. Münt, August ja abik. Marie.	15. III 32. 6. IV 32.	" "	Järvamaal, Anna v. Tapal, Ambla mnt. 37.
Gauer, Villem-Paul, Eduard-Louisi p. ja abik. Nadežda Nikolai t.	4. VI 32.	Nr. 63 12. VIII 32.	Tallinn, Kopli 68.
Tiedemann, Jaan Jaani p. ja abik. Salme Johani t.	20. VI 32.	Nr. 64 16. VIII 32.	Tallinnas, Vambola t. 3—8.
Kaasik, Karl ja Kalle, Sinaida.	15. VI 32.	"	" V. Ameerika 3—7.
Gottkamp, Birger-William ja abikaasa Martha, Antoni t.	20. VI 32.	"	Vihterpalu v.

Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt.

Meie tolliformaliteetid laevade sisse- ja väljaklaarimisel nõuavad lihtsustamist.

Kaubandus-tööstuskojale on laevakaptenid ja -omanikud korduvalt kurtnud, et laevakaptenitelt, kes tulevad Tallinna sadama piirkonda

kas laevu punkerdama, provianteerima või vahe-tama meeskonda, nõutakse täielist deklaratsiooni, missugust formaliteeti välismaal, näit. Daanis, üldse ei toimita.

Igkordse laevainventuuri kokkusead ja toiduainete ja materjaalide üleslugemine ja kaalumine on seotud suurte ajaraiskamistega niihästi

enne sadamasse sissesõitu kui ka sadamast lahkumist ja peletab laevad meie sadamast täiesti eemale, sundides neid valima kaugema sadama, kus puuduvad vastavad tolliformaliteetid ja sellega seotud kulud.

Säärane tülikas ja otstarbetu töö mõjub halvasti meie sadama nimele eriti praegusel ajal, kus teised riigid võimaldavad laevadele kõiki soodustusi, et laevu rohkem tõmmata oma sadamaisse, kuna aga meil vastupidi katsutakse neile rohkem takistusi teha.

Teisest küljest mõjuks asja lihtsustamine clustavalt ka meie saaduste väljaveole laevade provianteerimise näol, eriti nüüd, millal välja-vedu on piiratud tähtsal määral, aidates seega tasakaalustada meie väliskaubanduse bilanssi ja valuuta sissevoolu meie riiki.

Kui tollivalitsus siiski laeva soovib registreerida, võiks see olla üsna lihtne, näiteks: laeva nimi, maht, kodusadam, kust-millal tulnud, kuhu-millal läheb, kas kaubaga või tühjalt.

Seda arvestades tuleks praegune kord, mis on tülikas ja otstarbetu, säärase laevade suhtes kiiresti muuta.

Veel lina väljaveo kontrollpunkti kaotamisest Valgas.

Teatavasti on põllutöoministerium töötanud välja määruse lina ja linaseemnete hoiu ja veo kontrolli teostamise määruse muutmise kohta, mille järgi tahetakse meie linaeksport tulevikus suunata Tallinna ja Pärnu sadamate kaudu ja seni tegutsenud lina väljaveo kontrollpunkt Valgas sulgeda.

Juba eelmises „Kaubandus-tööstuskoja Teatajas“ tõime selle kohta ära Kaubandus-tööstuskoja eitava seisukoha ja põhjendused, miks pole otstarbekohane Valga kontrollpunkti sulgeda.

Nüüd on Petseri maavolikogu 10. aug. arutanud sama küsimust ja leidnud, et Petserimaa linakasvatajate huvides on soovitatav Valga lina

väljaveo kontrollpunkt jätta alles, sest seni on Riia linaeksportöörid, kel on tihedad sidemed Euroopa suurimate linatarvitajatega, maksnud Petseri linade eest alati paremat hinda kui kohalikud väliseksportöörid, mistõttu ka suurem osa Petserimaa linu kohalike väliseksportööride kaudu realiseeritakse Riias. Kui nüüd Valga kontrollpunkt suletakse, muutuvad Eestis tegutsevad välismaa suureksportöörid monopolistideks meie siseturul ja võivad dikteerida linahindu oma äranägemise järgi, mistõttu linahinnad, mis praegu ei kata isegi valmistuskulusid, võivad veelgi langeda.

Säärased tingimused satuvad aga Petserimaa põllupidajad, kes on tuntud suurimate lina-produtsentidena ja praegustegi hindade juures suurema osa oma sissetulekuist saavad linakasvatusest, veelgi raskemasse olukorda.

Neil põhjusil palub maavalitsus Kaubandus-tööstuskoja toetust selleks, et Valga kontrollpunkt jäetaks alles.

Laevad tööpuudusel seismas.

Ka eesti laevu on viimasel ajal terve rida tööpuudusel seisma pandud. Tallinnas seisab aurulaevu 12 tk. 10412 br.-rgt., mootor- ja mootorpurjelaevu 6 tk. 1831 tn., purjelaevu 17 tk. 3491 br.-rgt. ja praame 3 tk. 1206 br.-rgt. Kokku on praegu tööpuudusel Tallinnas seismas 38 laeva 16940 br.-rgt.

Peale selle on veel seismas laevu mujal sadamais, nagu näiteks Pärnus. Ka ei ole siia hulka arvatud rannasõidulaevad, millede seismise kohta puuduvad täpsed andmed.

Soomlaste ekskursioonid Tallinna messile.

Nagu kuuleme, on Soomest Tallinna messi ajal oodata siia suuremaid ekskursioone mitmel laeval.

Tolliteateid.

Tollipeakomitee otsusi mõnede kaupade tollimise kohta.

Tollipeakomitee tunnustas:

I. A. Sisseveotariifis.

Ajamõõtjad-stopperid, t.-t. § 171 p. 2-c alla kuuluvaks järgmistel põhjustel:

Maksva sisseveo tollitariifi § 171 näeb ette

kellasepakaupa, kusjuures ei ole tehtud vahet, kas kell on ajanäitaja või ajamõõtja. Ajamõõtjad-stopperid on kahtlemata kellasepakaup ja seepärast ei või kuuluda t.-t. § 169 alla, vaid peavad kuuluma t.-t. § 171 alla. (T. P. K. otsus 7. VII 32. a. nr. 167).

Värvilise tselluloidmassiga läbiimbutatud puuvillased kangad,

t.-t. § 188 p. l. alla kuuluvaks järgmistel põhjustel:

T.-t. § 194 alla kuuluvad ainult igasugune vahariie ja puuvillased erilise massiga kaetud kangad.

T.-t. § 187 alla kuuluvad värvimata kangad.

Kõne all olev riie ei kujuta enesest vahariiet ega erilise massiga kaetud kangast mööbli, koite-tööde jne. jaoks, vaid ta on harilik kangas, läbi imubutatud värvilise tselluloidi massiga. Seega tuleb seda kangast tollida riide materjaali järgi, ja kui värvitud, kuna imbutusmass on värviline. (T. P. K. otsus 7. VII 32. a. nr. 174).

Vihma- või päevavarju taolised maasse asetatavad suuremõdulised varjud, puuvillast värvitud kangast, mida tarvitatakse aedades jne päikesevarjudena,

t.-t. § 188 p. l. vastava punkti alla kuuluvaks järgmistel põhjustel:

Sisseveo tollitriifi § 211 on ette nähtud vihma- ja päevavarjud. Kuigi tariifis nende varjude suuruse kohta ei ole näpunäiteid antud, nagu kaebaja väidab, teab igaüks, mis nende varjude all mõistetakse, nimelt niisuguseid, mida käes kantakse. Kõne all olev kaup kujutab enesest küll vihma- või päevavarju taolist eset, kuid oma suuruselt ta ei ole määratud käes kandmiseks, vaid ta asetatakse eriti selleks valmistatud terava otsaga vart pidi maasse aias või väljal ja ta täidab katuse aset. Sellest järgneb, et vaidluse all olevat kaupa ei saa lugeda t.-t. § 211 ettenähtud vihma- või päevavarjuks, vaid ta kuulub tollimisele materjaali järgi. Peamaterjaal siin on puuvillane kangas, mille järgi teda ka tuleb tollida. (T. P. K. otsus 7. VII 32. a. nr 178).

Toiduainete turg.

London.

27. VIII.	
Nisu, kaal — 496 Ingl. naela = 225 kg.	
Northern Manitoba sh	27/4 ^{1/2}
Hard Winter "	27/3
Rosario Santa "	26/6
Jahu, kaal — 280 Ingl. naela = 127 kg.	
Manitoba £	
Austraalia "	
Kansas "	
Odrad, Kanada nr. 3, kaal — 370 Ingl. naela = 170 kg. . sh.	19/7 ^{1/2}
California, kaal — 424 Ingl. naela = 192 kg. "	26/—
Kaerad, kaal — 320 Ingl. naela = 145 kg.	
La Plata sh.	14 ^{1/2}
Canada nr. 2 "	19/6
Linad, cif. per tn.	
Riga Livonian Z. K. £	41.0 - 42.0
Pärnu H. D. "	40 0
Slanetz U/A Medium "	44.0—45.0
Bacon, kaal 112 Ingl. naela	
Iiri sh	88 0
Daani "	68.0
Hollandi "	56.0—58.0
Munad, — 120 tk.	
Inglise "	12.9—13.6
Daani "	13.6—12.6
25. VIII. Või, per cwt. (50 kg.)	
Daani "	110—112
Läti "	—
Leedu "	—
Eesti "	—
Siberi "	—
Uus Merimaa "	—
Austraalia "	—

Hamburg.

27. VIII.	
Nisu.	
Sisemaa, tonni eest Rmk.	10.85—10.90
Manitoba, cif 100 kg.eest term. fl.	—
Western II, cif 100 kg.eest " "	—
Hard Winter, cif 100 kg.eest term. "	—
Ameerika jahu \$	—
Rukis.	
Sisemaa, tonni eest loco Rmk.	8.20.—8.25
Kaerad.	
Sisemaa, tonni eest "	7.40—7.60
Odrad, suve.	
Sisemaa, tonni eest "	8.40.—8.90
Odrad, talve.	
Sisemaa, tonni eest "	8.25—8.30
26. VIII. Suhkur, cwt. (50 kg.)	
Hollandi, laadimisel sh	—
Tšehho — do — "	8/4 ^{1/2}
Poola — do — "	8/1 ^{1/2}
Riis, Burmah II, 50 kg. eest "	9/1 ^{1/2}
Rasv, tierces = 191 l.	
American Purelard \$	—
Steamlard "	—
25. VIII. Berliin.	
Või, tsentneri eest (50 kg.)	
Sisemaa või I sort Rmk.	103.—
" " II " "	93.—
" " III " "	86.—
Eesti "	111.—
Läti, punane "	113.—
" must "	110.—
Soome "	113.—
Siberi "	102—118
Daani "	—

Välisbörsid.

	L O N D O N										
	16. VIII	17. VIII	18. VIII	19. VIII	20. VIII	22. VIII	23. VIII	24. VIII	25. VIII	26. VIII	27. VIII
Frank . . .	88.96	88.59	88.59	—	88.53	88.21	88.34	88.28	88.25	88.34	88.34
Dollar . . .	3.4887	3.4737	3.4762	3.4712	3.4712	3.4612	3.4637	3.4612	3.4612	3.4637	3.4637
Rootsi kroon	19.492	19.465	19.477	19.475	19.48	19.472	19.47	19.47	19.47	19.475	19.48
Daani kroon	18.765	18.765	18.765	18.765	18.765	18.765	18.765	18.77	18.775	18.785	18.795
Norra kroon	19.985	19.37	19.972	19.975	19.96	19.955	19.965	19.96	19.95	19.952	19.96
Saksa mark .	14.642	14.585	14.59	14.567 ⁷ / ₈	14.58	14.525	14.55	14.54	14.54	14.56	14.565
Soome mark	233.—	233.—	233.—	233.—	233.—	233.—	232.25	232.25	233.—	230.—	233.—
Floriin . . .	8.6550	8 62 ¹ / ₄	8.62 ⁷ / ₅	8.6175	8.6250	8.5925	8.6750	8 6050	8.5925	8.6025	8.6025
Liira . . .	68.06	67.87	67.78	67.805	67.62	67.34	67.50	67.50	67.46	67.53	67.59
Helveetsia fr.	17.83	17.825	17.835	17.805	17.835	17.805	17.835	17.815	17.80 ¹ / ₄	17.825	17.835
Tšehhosl. kr..	117.75	117.25	117.25	117.25	117.12	116.75	117.—	116.87	116.87	116.87	117.—
Belgia frank	25.13	25.03	25 025	24.98	25.05	24.92	24.945	24 93	24.92	24.94	24.95
Sillingid . . .	29.25	29.75	29.75	29.75	29.75	29.75	29.75	29.75	29.75	29.75	29.75
Slott . . .	31.12	31.—	31.—	31.—	31.—	31.—	31.—	31.—	30.87	31.—	31.—
Pengo . . .	28.25	28.—	28.—	28.—	28.—	28.—	28.—	28.—	28.—	27.50	27.75
Latt . . .	17.50	17.50	17.75	18.70	17.50	17.50	17.50	17.50	17.50	17.50	17.25
Litt . . .	36.—	36.—	36.—	36.—	36.—	36.—	36.—	36.—	36.—	36.—	36.—
Tšerv. . . .											
Eesti kroon .	12.50	12.50	12.50	12.50	12.50	12.50	12.50	12.50	12.50	12.50	12.25
Höbe p/unts	18 ¹ / ₈	18 ¹ / ₁₆	17 ¹⁵ / ₁₆	18 ¹ / ₄	17 ¹⁵ / ₁₆	17 ¹⁵ / ₁₆	18 ¹ / ₁₈	18 ¹ / ₁₆	18 ¹ / ₈	18 ⁵ / ₁₆	18 ³ / ₈
Plaat. p/unts											167 ⁶ / _—
Kuld p/unts .											170/

	B E R L I I N										
	16. VIII	17. VIII	18. VIII	19. VIII	20. VIII	22. VIII	23. VIII	24. VIII	25. VIII	26. VIII	27. VIII
Naelsterling .	14.70	14.63	14.64	14.63	14.63	14.58	14.59	14.59	14.58	14.585	14.59
Frank . . .	16.51	16.51	16.515	16.52	16.525	16.52	16.52	16.52	16.52	16.52	16.52
Dollar . . .	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213
Rootsi kroon	75.40	75.15	75.15	75.—	75.—	74.90	74.90	74.90	74.80	74.80	74.80
Daani kroon	78.30	78.10	77.95	77.90	77.90	77.70	77.70	77.70	77.65	77.70	77.60
Norra kroon	73.50	73.30	73.30	73.20	73.20	73.05	73.05	73.05	73.05	73.10	73.10
Soome mark	6.31	6.29	6.29	6.29	6.29	6.27	6.27	6.27	6.27	6.27	6.2270
Floriin . . .	169.95	169.95	169.95	169.95	169.95	169.95	169.95	169.90	169.90	169.90	169.90
Liira . . .	21.57	21.60	21.60	21.60	21.61	21.62	21.62	21.62	21.62	21.62	21.61
Helveetsia fr.	82.09	82.06	82.08	82.07	82.—	82.—	81.85	81.85	81.86	81.86	81.80
Belgia frank	58.46	58.45	58.45	58.46	58.46	58.47	58.47	58.47	58.47	58.47	58.47
Eesti kr. . .	110.34— 110.56	110.39— 110.61	110.39— 110 61	110.39— 110 61	110.44— 110.66	110.44— 110 66	110.40— 110.71	110.40— 110.71	110.40— 110.71	110.54— 110.76	110.59 110.81

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahtide komisjoni poolt koteeritavate kaupade nimekirjad ja hinnad (en gros).

	Kroonid.	Kroonid.
„J. Puhk ja Pojad“ suurveski saadused. Hinnad arvatud 50 kg. eest ühes valge puuvillase kotiga.		
Püülijahu:		
Rukkipüü patent (ä 50 kg.)	100 kg. 31.50	Saiajahu poolsõre 100 kg. 43.—
„ harilik	„ 28.50	„ sõre „ 45.—
„ № 3	„ 27.50	
„Eesti Parem“ saiajahu (ä 50 kg.)	40.50	Jahud: nisu, pehme, Ameerika ja Inglise 100 kg. —
„Kalev“	„ 38.—	„ sõre, Ameerika ja Inglise „ —
„Taara“	„ 37.—	„J. Puhk ja Pojad“ suurveski
„Kungla“	„ 31.—	Jahu: rukki „ 16.20—17.00
„Sampo“	„ 25.—	rukkipüü „ 27.50—31.50
Manna	„ 45.—	nisu, pehme —
Granular	„ 41.50	sõre —
		Kaerahelbed (Herkulo) 1 kg. 0.29

A/S. Rotermanni teh.		100 kg.	Kroonid.			Kroonid.
Jahu: rukki		"	16.00—17.00	Koks, kütte	1000 kg.	55.00
"	püül	"	26.20—27.00	Kütteturvas (riigi turbatööst.)	"	10.00
"	nisu, pehme — söre	"	23.60—46.60	Põlevkivi, I-a, fr. ladu Tallinn,		
Nisu, Eesti, riigihind		"	17.—21.—	netto	"	5.50
"	külvi, suvi „Rubin“	"	—	"	I-b, " " "	4.90
Rukis, Eesti, riigihind		"	13.50	"	II s. " " "	4.00
Kaerad, toidu, Eesti		"	10.—	"	III s. " " "	2.20
"	Vene	"	—	Toorõli, fr. ladu Tallinn, netto	100 kg.	6.25
Odrad, õlle, Eesti		"	—	Raskeõli " " "	"	9.25
"	toidu, Eesti	"	12.50	Estobituumen A, B, C tünnid. br.	"	9.75
Herned, peluskid, külvi		"	—	"	D. E. (pigi) " " "	9.75
Vikid		"	—	Katuselakk,	"	10.00
Ristikhein, punane, siberi, külvi		"	—	Fenolaat; tünnides, netto	"	8.75
"	punane, läti, külvi	"	—	Karbolineum „Estokarbolineum“		
Riis, Burma II		"	48.00—48.50	A & B, netto	"	14.75
Kartulid, ekspord		"	—	„Estokarbolineum“ C, netto	"	12.75
"	tärgisevabrikud	"	—	Raualakk, tünnides, netto	"	20.75
Kartulitärklis „Supérieur“		"	30.00	Imbutusõli A, netto, tünnides	"	8.75
Siirup, kartuli, 420/0		"	32.00	"	B " " "	8.00
Glükoos		"	28.00	"	C " " "	7.25
Või, ekspord, I sort	1 kg.	1.05—1.10		Asfaltmastiks " " "	"	6.25
Margariin, välismaa	"	—		Viljapuu-karbolineum, netto	ltr.	0.25
"	kodumaa	"	0.65—0.75	Autobensiin	"	0.27
Kaseiin, Eesti, toores	100 kg.	15.00		Diiselmootor-nafta	1 kg.	0.10
Juust, „Schveitsi“, kodumaa	1 kg.	1.10—1.15		Mootor-petrooleum, fr. iga sihtj.	"	0.11
Munad, ekspord, Is. (kast 360tk.)	kast	9.90		"	-nafta	0.10
Kakao, Hollandi	1 kg.	1.60—2.10		Raud, sordi	100 kg.	8.25—8.75
Kohv, Rio, Santos jne.	"	5.00—5.50		"	vits	11.50—15.00
"	Kesk-Ameerika sordid	"	5.75—6.75	"	plekk	12.00—20.00
Tee, laht., Orange Pekoe, Tseilon	"	6.00—6.50		"	plekk, tsingitud	32.00—33.—
"	Orange Pekoe, Java	"	4.30—5.50	"	talad	8.50—9.00
"	Moning, Hiina	"	5.35—5.85	Teras, inglise	"	70.00—100.00
Suhkur, peenike, valge, Saksa	100 kg.	—		"	Saksa	70.00—100.00
"	"	"	—	"	vedru	20.00—21.50
"	"	"	44.00—44.50	"	talla, ree	—
"	"	"	—	Inglistina	"	250.00—280.—
Sool, lahtine, Vene, fr. vagun		"	—	Seatina	"	30.00—35.00
jaam Irboska ja Narva		"	—	Vaskplekk, punane	"	150.00—170.00
"	Saksa	"	3.40	"	valge	140.00—160.00
"	Poola	"	3.25	Tsinkplekk	"	45.00—50.00
Heeringad, Yarmouth, „Matties“	tünn	—		Masinaõli, poola	"	20.00—22.00
"	Schoti „Matties“ I sort	"	35.00—40.00	"	Ameerika	20.00
"	"	"	—	Mootorõli	"	30.00—40.00
"	II " "	"	—	Autoõli, Ameerika	"	39.00—100.00
"	„Matfulls“	"	45.00—50.00	Eesti Kiviõli O/Ü. Põlevkivi, küt-		
"	Islandi, kuninga 1/1	"	32.00—36.00	teõli, tsistern. fr. Tallinn	"	5.5—6.1
"	1/2	"	18.50—20.00	Linaseemneõli	"	44.00
Liha, sea, I sort	1 kg.	0.48—0.50		Värniits	"	46.00
Liha, looma, I sort	"	0.28—0.30		Tsilindriõli, Ameerika	"	27.00—45.00
Õlikoogid, linaseemne	100 kg.	10.00		"	Vene 280°	—
"	päevalille	"	—	"	320°	—
"	puuvilla	"	—	"	Ameerika 280°	—
Jahu, päevalille	"	—		"	320°	—
Segajõutoit I sort	"	—		Nafta, Vene	"	10.00—11.00
"	II sort	"	—	"	Ameerika	10.50—11.50
Sojatangud	"	—		"	Poola	9.50—10.50
Nisukliid	"	7.25		Petrooleum, Vene, tsisternid ja		
Maapähklikoogid	"	—		vaadid	"	—
Loomajahu	"	7.25—9.25		"	Am., tsistern. ja vaadid	10.00—11.00
Puuvillane riie, Bjas, netto	meeter	0.45—0.56		Bensiin, eesti, riigi põlevkivi-		
"	Mitkal	"	0.36—0.43	tööstuse segabensiin, fr. Tallinn	"	36.50
Lina Petseri, „saatejaam“	1000 kg.	—		O/Ü. Eesti Kiviõli bensin Estolin,		
"	Võru	"	—	tsistern. fr. Tall. ühes teedemaks.	"	34.50—35.50
"	Liivi	"	—	Bensiin, Shell	"	38.00—41.00
"	Tartu	"	—	"	Ameerika, I sort	—
Õililaseemned, 90/0, baas,		"	—	Piiritus, ekspord (ekskl. vaat), fob liiter		
saatejaam	100 kg	—		Pesusooda, kodumaa	100 kg	7.00—8.00
Linaseemned, külvi, 95/0 baas,		"	—	Seebikivi	"	23.00—28.00
saatejaam	"	—		Värvid, nigros., veessulav, välism.	1 kg.	5.50
Kivistüsi, auru, Yorkshire,		"	—	"	tsinkvalge, välism.	0.50—0.55
2 korda pestud	1000 kg.	32.50—33.00		"	tinavalge,	0.61—0.65
auru, Newcastle	"	31.00—32.00		"	ooker,	0.14—0.18
Kivistüsi, söpa	"	36.—				

	Kroonid.
Väetisained:	
Superfosfaat 18—20%	kott 3 75
Segafosfaat 22—23%	" 3.40
Kaalisool 40%	" 9.80
Salpeeter, tšiiili	" 14.00
Lubisalpeeter	" 12.25
Lubiammonsalsalpeeter	" 13.75
Väävelhapu ammoniaak	" 12.00
Fosforiit, Eesti, 25—27%	" 3.20
Nitrofoska	" 21.00
Kondijahu	" 6.—
Paber, rotatsiooni	100 kg. 23.20
Tsement, Portland, Kunda, pütt 170 kg, fr. Tallinn	tünn 7.90
Kriit, toores	100 kg. 3.75—4.50
pestud	" 3.75—4.50
Kivitorv	" 12.00
Puutõrv	" 18.00
Lubi	" 3.50
Kips, jahvatatud	1000 kg. 20.00
krohvimise	" 36.60
Telliskivid, Is., Loksa, fr. Tallinn	1000 tk. 45.00—50.00
Silikaat I s., fr. vabrik	" 39.00—40.00
Tuletikud, originaalkast (5000) toosi	" 130.—
Nahk, talla, Eesti	1 kg. 2.00—2.30
" " Ameerika, I s.	" 2.30—2.45
" " " II s.	" 2.00—2.20

Liverpooli börs. Puuvill.

American Fully Middling inglise naela (lbs) eest ingl. pens (d) loko 5.76, okt. 5.62, det. 5.64, jaan. 5.66, märts 5.71, mai 5.75.

Peekonsigade nädalahinn. Tall. 21. VIII—27. VIII 1932.

Turg: kindel

Peekonsigade tapakaalud I sort II sort III/IV sort	0.43 (0.58) 0.39 (0.54) —
60—72 kg	Teised kaalud ja sordid siseturu hinnad.
55—59,5	
72,5—75	
50—54,5	
75,5—80	

Juuremaks fondist I ja II sordi peekonse eest tapakaaluga 60—72 kg. 10.— kr. Klambreis tähen-datud hinnad maksavad ühes riikliku juuremaksuga keskmiselt 65 kg sealt tapakaalu pealt.

Lina Prahid:

Tallinn — Stettiin	1000 kg. Rmk. 15.—18.
" — Gent	1016 kg. sh 25/—
" — Dundee	" 27/6
" — Belfast	" 45/—

Puumaterjaalid	Standard
Tallinn — London	" sh 32/6
" — Hull	" 35/—
" — Manchester	" 42/6
" — Grangemouth	" 32/6
" — Belfast	" 50/—
" — Dundee	" 35/—
" — Antwerpen	" 30/—
" — Gent	" 30/—
" — Rotterdam	" hfl. 16/—
" — Amsterdam	" 17/—

Segakaup

Tallinn — Stettiin	1000 kg. Rmk. 18.—
" — London	1016 kg. sh 17/—40/—
" — Stokholm	1000 kg. rkr. 10.—30.—
" — Stettiin	võj, tünn Rmk. 1.50
" — London	" sh 2/6

Kartulid

Tallinn —	1000 kg. Ekr. —
---------------------	-----------------

Tallinna fondibörsi kursisedel.

		23 VIII 1932	24 VIII 1932	25 VIII 1932	26 VIII 1932	27 VIII 1932	29 VIII 1932
New-York	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	3.7250	3.7250	3.7275	3.7250	3.7250	3.7250
	M.	3.7750	3.7750	3.7775	3.7750	3.7750	3.7750
London 1 naelsterl.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	12.85	12.85	12.85	12.85	12.85	12.85
	M.	13.15	13.15	13.15	13.15	13.15	13.15
Berliin 100 s. riigim.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	88.20	88.20	88.20	88.15	88.15	88.10
	M.	90.20	90.20	90.20	90.15	90.15	90.10
Helsingi 100 soome m.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	5.50	5.50	5.50	5.50	5.50	5.50
	M.	5.70	5.70	5.70	5.70	5.75	5.70
Stokholm 100 rootsi kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	65.75	65.75	65.75	65.75	65.75	65.75
	M.	68.25	68.25	68.25	68.25	68.25	68.25
Kopenh. 100 daani kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	68.—	68.25	68.25	68.—	68.25	68.—
	M.	70.50	70.75	70.75	70.50	70.75	70.50
Oslo 100 norra kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	64.—	64.—	64.—	64.—	64.—	64.—
	M.	66.50	66.50	66.50	66.50	66.50	66.50
Pariis 100 prants fr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	14.60	14.60	14.60	14.60	14.60	14.60
	M.	14.90	14.90	14.90	14.90	14.90	14.90
Amsterd. 100 floriini	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	150.—	150.—	150.—	150.—	150.—	150.—
	M.	153.—	153.—	153.—	153.—	153.—	153.—
Riig 100 latti	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	72.—	72.—	72.—	72.—	72.—	72.—
	M.	72.45	72.45	72.45	72.45	72.45	72.45
Zürich 100 helv. fr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	72.40	72.40	72.40	72.40	72.40	72.40
	M.	73.90	73.90	73.90	73.90	73.90	73.90
Brüssel 100 belgat	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	51.70	51.75	51.75	51.75	51.75	51.75
	M.	53.10	53.15	53.15	53.15	53.15	53.15
Milaano 100 liirat	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	19.15	19.10	19.10	19.10	19.10	19.10
	M.	19.80	19.75	19.75	19.75	19.75	19.75
Praha 100 õehh. kr	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	11.05	11.05	11.05	11.05	11.05	11.05
	M.	11.40	11.40	11.40	11.40	11.40	11.40
Viin 100 austr. sh.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	—	—	—	—	—	—
	M.	53.50	53.50	53.50	53.50	53.50	53.50
Budapest 100 pengot	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	—	—	—	—	—	—
	M.	65.—	65.—	65.—	65.—	65.—	65.—
Varssav 100 slotti	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	41.50	41.50	41.50	41.75	41.50	41.50
	M.	43.—	43.—	43.—	43.25	43.—	43.—
Kaunas 100 litti	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	37.20	37.20	37.25	37.20	37.20	37.20
	M.	37.80	37.80	37.85	37.80	37.80	37.80
Moskva 100 rubla (tšekk)	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	—	—	—	—	—	—
	M.	193.75	193.75	193.75	193.75	193.75	193.75
Danzig 100 guld-nat	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	72.—	72.—	72.—	72.—	72.—	72.—
	M.	74.—	74.—	74.—	74.—	74.—	74.—